

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

După audiență.

Sibiu, 12 Iunie n.

Nu numai domnul prim-ministru Lukács, ci și ministrul de honvezi Hazai a fost primit Duminecă în audiență din partea Maiestății Sale, în palatul din Schönbrunn. Întâi s'a prezentat în fața Monarhului nostru generalul Hazai, la orele 8 dimineața. Audiența aceasta a stat în legătură cu constăturile, pe cari le-a avut ministrul nostru de honvezi în ziua premergătoare, Sâmbătă, cu ministrul de război Aufferberg și cu ministrul apărării țării din Austria, Georgi, în chestia *recrutărilor* din anul acesta.

Imediat după generalul Hazai a fost apoi primit în lungă audiență particulară dl Lukács László, ministrul-president ungar, care a făcut raport amănunțit Maiestății Sale despre situația politică din țară, și a spus programul de muncă al guvernului ungar pentru săptămâna aceasta.

Maiestatea Sa a luat la cunoștință raportul și a încuviințat propunerile ministrului-president ungar. Ambii miniștri ungari, Lukács și Hazai, au plecat apoi Duminecă sara acasă, la Budapesta.

Atâta e ce se știe pozitiv despre audiențele membrilor guvernului ungar, acordate Duminecă, în palatul din Schönbrunn. Ele însă, spun cei inițiați în secretele politice, stau în legătură cu faptul, că legile militare, votate de parlamentul ungar (în felul cum au fost votate), în timpină mari greutăți dincolo, în Austria, unde Rutenii, cam cincizeci de deputați, și socialdemocrații, destul de număroși, nu vreau să le lase să treacă prea ușor prin senatul imperial.

Iar până nu sunt votate și în Austria, — legile militare nu pot fi promulgate nici la noi. Și până nu sunt promulgate, nu se poate vota contingentul de recruți pentru anul acesta, și nu se pot face asentările.

S'a ajuns deci la înțelegerea, că dacă dincolo, în Austria, cu adevărat nu pot fi trecute repede prin senatul imperial legile militare, atunci senatul se fie prorogat și legile militare se fie puse în aplicare prin patent împărătesc, pe temeiul §-lui 14 din constituție. La noi apoi guvernul va prezenta numai decât proiectul de lege despre contingentul de recruți, dieta îl va vota, și apoi va fi ajurnată dieta până la toamnă.

Dieta ungară va mai ținea deci numai câteva ședințe, în cari se vor vota legile urgente, cari nu pot fi amânate până la toamnă, și se va face și închiderea primei sesiuni și deschiderea sesiunii a doua parlamentare, cu alegerile prescrise, apoi se vor începe vacanțele lungi de vară. Ajurnarea dietei se va face prin decret regal, ca opoziția să nu poată cere convocarea dietei înainte de expirarea vacanțelor parlamentare.

La toamnă apoi, primul proiect de lege pe care-l va prezenta guvernul în dietă, va fi *noua lege elec-*

torală, pe care guvernul o va compune negreșit în cursul vacanțelor.

De ar face-o astfel, ca toți să ne bucurăm de ea!

Tisza la Viena. Presidiul camerei ungare va fi primit astăzi în audiență din partea Maiestății Sale, Impăratului și Regelui nostru, în palatul din Schönbrunn.

Contele Apponyi supărat. Contele Apponyi și-a dat demisia din demnitatea de president al conferinței interparlamentare, din motivul, că ar trebui să confereze cu prezidentul camerei, contele Tisza, dar după încălcările de lege, sevărșite de Tisza în dietă, el nu mai poate comunica cu acesta.

Din parlament. Presidentul camerei, contele Tisza, și-a schimbat procedura față de opoziționiștii gălăgioși din dietă. Acum nu-i mai lasă nici să intre în palatul parlamentului. La poartă îi așteaptă poliția și miliția și-i oprește se între în parlament. Opreliștea nu se estinde și asupra opoziționiștilor neosoluși încă dela ședințele dietei, dar fiindcă aceștia s'au declarat solidari cu ceilalți, nu intră nici ei în dietă. Și astfel ședința de Luni d. a. și de Marți înainte de amiază a dietei, s'a ținut fără a fi participat la ea nici macar un singur deputat din opoziția maghiară. Marți dieta a votat, cu votare nominală, *înăsprirea regulamentului de casă*, la fel cum ea fusese votată și sub guvernul coaliției, cu excepția, că modificarea rămâne în vigoare pentru totdeauna, pe când coaliția facuse modificarea numai pe timpul cât a stat ea la putere. Proxima ședință a dietei se va ținea în 18 Iunie n.

Politica de maghiarisare

de Iászi Oszkár.

(Urmare).

3. Asimilarea forțată are de urmare, că *solidaritatea celor din naționalitatea asuprită învinge orice deosebire de clasă*. Fînd vorba de apărarea minimului cerut pentru existența culturală, dispore în lupta cu asupritorii comun orice conștientă a deosebirii de clasă și de religie, cum și a felului de a privi lucrurile din lume.

După clasicul tablou al lui Bernard Shaw, naționalitatea persecutată e ca și bolnavul de cancer: nici pe un moment nu se poate ocupa cu altceva, decât numai cu sine, cu năcazul seu naționalist. Chestiile de altcum mărunte ale existenței naționale au pentru ea o importanță colosală, și munca mare și adevărată pentru înaintarea culturală nu poate fi începută tocmai, pentru că condiția ei primordială este o conștientă diferențiere economică și politică de clase. Abstragînd dela gradul mai inferior de dezvoltare economică al naționalității asuprite, care de regulă există, apariția aceasta mai formează și motivul, că sunt mai bigote, mai religioase, mai înapoiate naționalitățile cari luptă pentru drepturile lor. Ele judecă orice apariție în prima linie din punctul de vedere al problemei naționaliste, și în privința aceasta singurul scut pe seama lor îl ofere *vechea organizație bisericească*, mai ales acolo, unde naționalitatea are viață individuală separată de a naționalității domnitoare, de care feudalismul asupritor

nu prea îndrăznește să se apropie, din anumite motive istorice și de domeniul psihologiei masselor. Astfel apoi în zilele de amară asuprire *biserica e singurul azil sfânt, în care, întocmai ca vinovații persecutați din evul vechiu, naționalitatea luată la goană află mângădere și apărare. Prin biserică își poate cultiva limba și-și poate promova cultura*.

Și aceasta e situația și pe terenul economic. Asuprirea de clasă, împărțirea pământului, nedreptățile isvorâte din usură, — dispar toate când e vorba de ura în contra domniei de satrapie a asupritorilor comuni și de limba străină. Așa se face, că naționalitatea persecutată nu vede și nu cunoaște altă problemă, decât numai asuprirea sa.

Intr'un tablou foarte frumos espică Bernard Shaw lucrul acesta, protestanților englezi, cari sunt grozav de nervoși totdeauna când aud numai de Irlandezii ultramontani. Le-a spus așa Bernard Shaw: Inchipuiți-vă, că supremația engleză ar fi durat mai mult în Franția (cum știm, Franția a stat multă vreme sub stăpânirea Angliei, și numai mai târziu, după războiul de o sută de ani, i-a succedat ei din jugul acesta), inchipuiți-vă că Anglia rămâne și pentru mai departe tirana Franciei și inchipuiți-vă cum se prezenta atunci revoluția franceză: ea nu ar fi fost o revoluție în prima linie democratică și liberală, ci înainte de toate o revoluție pentru sdrobirea domniei streine engleze. Revoluția franceză ar fi fost atunci o revoluție în contra Angliei și în contra domniei engleze, nu în contra aristocrației și a papismului, și toate forțele spirituale din Franția s'ar fi manifestat numai în ditirambe anti-englezești și naționaliste, nu în desvoltarea științei politice și a cugețării omenești!

4. Resultatele, referitoare la limbă, ale asimilării forțate, sunt minimale acolo, unde o corespunzătoare situație economică și de comunicație nu sprijinește munca școlii, și ele *duc numai la adîncirea nivelului general spiritual*. Motivele acestei aparițiuni le cunoaștem. Nu va fi însă de prisos a accentua, că acolo, unde politica de asimilare poate să arete succese pe terenul învățării limbii, în rezultatele ei finale face servicii numai intereselor naționalității persecutate, prin faptul, că creiază o pătură naționalistă cu două limbi, care poartă lupta pentru existența economică pretutindenea cu mai bun succes, acolo, unde ajunge în atingere cu elementele industriale și comerciale ale națiunii domnitoare, cari nu cunosc decât numai o limbă. Cu drept cuvânt atribue scrutători mari, ca Paulsen, Delbrück, etc. o importanță deosebită bilinevismului, iar Oppenheimer ne atrage atențiunea asupra favorului superior intelectual al formațiunii speciale sufletești, provocate de bilinevism.

5. Dar asimilarea forțată *nimicește rezultatele culturale*, nu numai prin forțarea antipedagogică a învățării limbii, ci și prin aceea, că

consideră școala în prima linie de mijloc pentru cultivarea sentimentelor patriotice, iar acest mecanism șovinistic, fără suflet, omoară în sufletul copilului orice înclinare mai fină spre spiritul critic.

6. Asimilarea forțată nu îngreunează numai înaintarea economică și culturală a naționalității asuprite, ci a întregii țări, prin aceea, că cu neconțința prezentare a tabloului îngrozitor al primejdiei naționaliste, — care prinde cu atât mai bine, cu cât mai înapoiată e organizația economică și culturală a țării, — face cu neputință, ca naturala privire de lucruri și diferențierea de clase să se facă după legile sale, ci se creiază o unitate meșteșugită șovinistă, singur numai pe seama celor susținuți din partea aristocrației feudale. Dar o îngreunează și prin aceea, că la periferii (și chestia de naționalitate e o apariție mai ales periferică, și se arată în acele părți ale statelor unitare, prin cari încă nu a străbătut cultura și circulația schimbului de mărfuri) naționalitățile sunt stânenite în libera lor dezvoltare, în mod artificial, făcându-li-se cu neputință exploatarea în mod potrivit a comorilor țării și deci și de a deveni și cetățenii naționaliști oferitori și cumpărători egali cu ceilalți în mișcarea comercială a țării.

7. Din motivele înșirate, asimilarea forțată *face pretutindenea imposibilă asimilarea, nu numai în limbă, dar mai ales în sentimente*. Puterea de contopire a unei culturi mai înaintate dă faliment în fața efectelor repulsive, provocate de un feudalism antieconomic, în întreaga sa ființă. Orice asimilație se bazează pe schimbul spontan de bunuri și de suflete, și înaintea totdeauna în direcția posibilităților mai mari de viață; și tocmai acest schimb îl face imposibil, ori îl îngreunează, politica de forță a feudalismului.

(Va urma).

Noua lege electorală.

Am spus cu altă ocaziune, că la propunerile făcute din partea opoziției unite în chestia compunerii noiei legi electorale, domnul prim-ministru Lukács a răspuns în o scrisoare, adresată d-lui Kossuth. În scrisoarea aceasta sunt precizate de nou principiile, după cari guvernul vrea să rezolve chestia electorală, și din cele spuse în scrisoare vedem și mai bine, cam cum are de gând guvernul să compună noua lege electorală. Domnul ministru-president scrie următoarele:

„... Constat cu bucurie, că în ce privește reforma electorală partidele opoziționiste încă primesc ca bază punctul de plecare al guvernului, întrucât și proiectul opoziției prevede rezolvirea chestiei primind ca bază un minim de cens intelectual. Dar pe când proiectul opoziției stabilește numai pentru un timp îndepărtat ca cens intelectual terminarea școlii populare de stat, dînd până atunci drept de vot la toți căpi și la ceti și sorie, fără considerare, dacă ăutare și-a câștigat cunoștințele în școli de stat, ori altfel de școli populare, sau pe cale particulară: guvernul dorește, ca încă acum să se facă deosebire între cele două feluri de știutori de carte și să se stabilească dintru început, dacă e consăut să se dea dreptul de vot tuturor știutorilor de carte.

Trebuie să avem în vedere că, dupăcum ne arată datele statistice mai nou, cunoștința scrisetului se lățește cu pași

repezi în urma stăruințelor particulare, chiar și în ținuturile cele mai înapoiate în cultură, cari până acum ne dădeau cel mai mare procent de analfabeți.

Sunt și eu de părerea, că e just, ca alegătorii actuali să-și păstreze și pe viitor dreptul de vot, dar numai aceia, cari sunt luați în listele de alegători ale anului din urmă.

Etatea cerută pentru a obține dreptul de vot să fie, ca și până acum, 24 de ani pentru toate categoriile de alegători. Având însă în vedere, că în urma largirii dreptului electoral numărul alegătorilor an de an va crește în mod simțitor, se impune drept corectiv, ca anul în care cetățeanul intră în drepturile sale electorale să fie ridicat succesiv, de la 24 până la 30, o cerință, care pînă din punct de vedere democratic nu poate fi excepționată. Îndeosebi trebuie să ne cugetăm la numărul mare al cetățenilor cu desăvârșire lipsiți de avere și la persoanele, cari stau pe un grad inferior de cultură. O etate mai înaintată le dă și acestora o judecată mai matură și îi face capabili de a putea exercita drepturi politice așa de însemnate.

Proiectul opoziției impune cetățeanului condițiunea, ca să aibă locuință stabilă cel puțin un an de zile în același cerc electoral. Această restricțiune e, când prea largă, când însă neîndeplătită. Primind-o, am neîndreptăți pe mulți alegători dela orașe, cari cuprind mai multe cercuri. I-am excludere pe nedrept dela dreptul de vot, numai pentru că în cursul anului și-au mutat locuința dintr'un cerc în celălalt. Pe de altă parte am face să ajungă la drept de vot o mulțime de elemente dela sate, cari petrec un an întreg eventual în același cerc, însă în comune diferite. Corectă e însă cerința, ca cetățeanul îndrituit la drept de vot să domoileze răstimp de un an în aceeași comună, având cel însurat locuința constatătoare cel puțin dintr'o odale. Nu e just, ca aceora cari sunt membri ai corporațiunii de ajutorare reciprocă a bolnavilor să li-se dea dreptul de vot, fără a li-se cere să intrunească condițiunile de mai sus.

Față de analfabeți proiectul opoziției prevede un minim de cenză materială. În teorie guvernul acceptază această măsură; rămâne să se discute însă felul cum are să fie pusă în practică, ca să corespundă deplin bunelor intențiuni de a investi și un număr de analfabeți cu drepturi cetățenești.

Motivul pe care-l aduce opoziția pentru excluderea agitatorilor dela dreptul de vot în teorie e foarte just și deplin bazat, dar în practică nu are nici pe departe însemnătatea pe care i-o atribuie opoziția. Pe de altă parte proiectul opoziției trece cu vederea o mulțime de alte motive de excludere, obișnuite în toate statele, chiar și în acelea, cari au cea mai largă lege electorală.

Decentralizarea votării, după comune mari și notariate, o primește și guvernul în principiu. Ideea, ca la fiecare alegere să ia parte un membru al judecătoriei e însă deosebit de primejdioasă, iar în practică nu ar duce la nici un rezultat real. De altfel nici în alte țări nu s'a gândit încă nimeni în o așa reformă, să amestece adică judecătorii, care trebuie să fie o instituție absolut independentă, în luptele politice militante.

Propunerea, ca toate cheltuielile alegerii, înfrate în proiectul opoziției, să fie șterse, o primesc cu bucurie.

Nu pot primi însă propunerile referitoare la exercitarea secretă a votului. Consider de foarte primejdioasă trecerea fără de nici o tranziție dela actuala lege electorală la alta, atât de radicală, mai ales în ce privește secretul votului. Dacă am face, ca votarea să fie secretă în toate orașele cu municipiu regulat și în comunele cu o populație mai mare de 15.000 de locuitori, precum și în toate cercurile în cari cel puțin 60% a bărbaților trecuți de 24 de ani știu scrie și citi, — ar însemna, că îndată la început votarea secretă ar forma regula generală, iar cea publică n'ar fi decât excepțiune. Pentru că în esul acestei nici în a 5-a parte din cercuri nu s'ar exercita votarea publică. E disparent numărul cercurilor în cari 60% dintre bărbații trecuți de 24 ani să nu știe citi și scrie.

Guvernul încă e convins de împărțirea nedreaptă a cercurilor electorale. Dreptatea va prezenta la timpul său o lege, care prevede o arondare cât se poate de dreaptă a cercurilor electorale. Ambele vor intra deodată în vigoare.

Ce privește dreptul de alegere și votarea în municipii, soluția opoziției nu e cea mai fericită. Pretutindenea, afară de orașul Budapesta, alegătorii pentru parlament au același drept și în municipii. Ar fi un anacronism, ca în viitor aceia să aibă drepturi electorale în municipii, cari au avut mai înainte, conform legilor actuale, dreptul de a alege deputați pentru parlament. Numai două soluții posibile cu-

nosc. Ori, că investim pe alegătorii pentru parlament cu aceleași drepturi și în municipii, ori creăm o nouă lege, chemată să reguleze alegerea în municipii. Soluția primă ar fi prea liberală, și prin urmare rămâne cea din urmă, care va avea să asigure un număr de alegători mai mic, cu restricții mai multe pentru municipii decât pentru parlament.

Datele statistice ne arată, că proiectul contemplat de blocul opoziționist ridică numărul alegătorilor dela un milion și două sute de mii la două milioane și două sute de mii, adică un spor de 150 procente. Nu cred, că sporul acesta uriaș ar fi apt să asigure dezvoltarea pacinică a vieții constituționale. Guvernul nu poate primi, ca o problemă atât de însemnată cum e aceea a reformei electorale să fie rezolvită într'un timp așa de scurt, cum o cere opoziția în proiectul său. Numai primindu-se proiectul prezentat de mine, văd dată posibilitatea unei conlucrări pacifice și asigurată viața parlamentară normală....

Zile de sărbătoare pe valea Murășului.

Solemnitățile sfințirii bisericii greco-orientale române din Deda.

Motto: La noi de jale povestesc
Și codrii și dealuri
Și jale duce Murășul
Și duc tustrele Crișuri.
O. Goga.

Valea Murășului, — acea tainică vale, pe care poporul nostru atât de des o cântă cu atâta dragoste și cu atâta durere, — a avut în zilele de 1 și 2 Iunie n. parte de niște solemnități, de cari rar i-să dă poporul nostru românesc să se bucure. S'a făcut adică sfințirea noului Sion din Deda, la al cărui altar vor alerga veacuri de-a rândul sufletele sbuciumate și veacuri de-a rândul vor căuta mângăiere în zilele de dureri sufletești și de zbucium, sub aripile acestei biserici.

Încă în ziua de 31 Mai n. des de dimineață o mișcare neobișnuită s'a observat în sinul poporului din comuna Deda. Erau pregătirile, pentru a fi primit cu pompă cavenită I. P. S. Să, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, supremul nostru cap bisericesc, care la adănci bătrânețe a venit să ne mângăie și să ne facă sfințirea bisericii celei nouă. Dar preabunul Dumnezeu n'a dat curs liber dezvoltării solemnităților, aici și noi am fost siliți să îndurăm încercarea din partea celui presănat, după cum a îndurat-o poporul din Banat, din Sălugiu și din alte părți, potopite prin rușii repetate de nori și prin zădărnica diferitelor văi. Adevărat, pe când poporul era ocupat cu pregătirile deosebite pentru primirea supremului cap bisericesc, în ziua de 31 Mai n. la orele 12 și 12 minute, s'a deslănțuit o furtună — o rupere de nori, — și în câteva minute valea Dedii începe se amenința, că va inunda o parte bună a comunei. Oamenii se urară pe deal și astfel victime omești — această vale, cu această ocaziune, n'a reclamat. Iar preotul Ioan Vodă strătaie valurile vehemente, întră în vechia bisericuță, pe care în ziua de 1 Iunie aveam să o dăm uitării, — și cetește rugăciunea de ploaie. Cerul își îndreaptă privirea zimbatoare spre poporul zbuciumat și înfricat de mânia cerului, — valurile, să potolească, și poporul în liniște își continuă pregătirile, așteptând pre „Celce vine întru numele Domnului“.

În drumul său Excelența Sa Arhiep. și Mitrop. Ioan a fost primit la gara din Murăș-Oșorheia de protopresbiterul tractului, Ștefan Russu, în frunte cu preoțimea tractuală. Dl Russu într'o vorbire frumoasă bineventează pe Înaltul Prelat, răspunzând Excelenței Sa în cuvinte pînă tești, în cari multămește clerului din acest tract pentru frumoasa primire. Vorbirea e acoperită de furtunoase aplanze și strigăte de: „Să trăiască“. Între aceste strigăte trenul să pune în mișcare, și în câteva minute sosim la gara din Ghernesig, unde harnicul preot Pavel Suciă primește pe Excelența Sa, salutându-l în numele parohiei. Trenul să pune apoi în mișcare. La gara din Reghin să ataceze la suita mei mulți notabili și astfel suita tot crește. La Reghin primire oficială nu s'a făcut, căci harnicul protopresbiter, Vasile Duma, a dispus, ca Excelența Sa să fie primit din partea clerului tractului Reghin la gara din Deda.

Poporul e adunat la gara din Deda în ziua de 1 Iunie la orele 3 1/2. În fruntea poporului stă preoțimea și învățătorimea tractului Reghin, sub conducerea protopresbiterului Vasile Duma. Un sunet cadent anunță, că trenul nu peste mult va sosi. Preoțimea tractuală, plină de iubire către Înaltul Prelat, se pune în ordine. Un șgomot lugubru și trenul se oprește în gară, iar Excelența Sa, Mitropolit Ioan Mețianu, albit de povara grijilor și a anilor,

apare însoțit de vrednicul director al seminarului „Andreian“ din Sibiu, Dr. Eusebiu R. Roșca, protosinel, de sub a cărui mână au eșit atâtea factori însemnați, conducători vrednici ai poporului nostru, apoi de fostul protopresbiter al tractului Reghin și actualul asesor consistorial Galacteon Șagău, de profesorul seminarial Tim. Popoviciu, de asesorul consistorial Victor Fincu și de corul seminarial din Sibiu. Dl protopresbiter al tractului Reghin, Vasile Duma, într'o vorbire frumoasă bineventeră pe Excelența Sa, spunându-i, că cu altă ocaziune: „a-ți sămănat și acum a-ți venit să secerăți, căci sămănța aruncată a adus rod înșutit.“ Vorbele s'au perdat în furtuna de aplauze a preoțimii, a poporului și în bubulit de treasuri. O clipă solemnă și sublimă a fost aceasta! Excelența Sa multămește în termeni frumoși, plini de învățături părintești, și la sfârșit isbucnește o nouă furtună de ovăși și bubulit de treasuri.

Două porți triumfale avem în față. Poarta a doua cu inscripția: „Binecuvântat cel ce vine întru numele Domnului“, iar de cealaltă parte: „Întru mulți ani Stăpâne!“

La această poartă, în fața casei preotului Ioan Vodă, e primit Excel. Sa de parohienii din Deda, în frunte cu preotul local I. Vodă, cu ambii învățători, cantoral și cassa-rul comunal, Ștefan Murărean, iar din partea autorităților e de față protopretorul Reichher Aladă, cu domni Dr. Zongor Endre, Szöcsy Endre, notarul local Ioan Bucur, și primarul Petru Ceantea.

Preotul Ioan Vodă într'o vorbire scurtă bineventează pe „Acela care întru numele Domnului vine să dea destinației sale noul Sion“, apoi răspunde Excelența Sa în termeni aleși, în cari scoate la iveală meritele acestui harnic preot. Urmează o nouă furtună de ovăși, un groznic bubulit de treasuri, și Excelența Sa intră în casa preotului, unde va rămânea până după solemnități.

În sara de 1 Iunie la orele 5 și jum. se săvârșește vecernia și privegherea în vechia biserică, de către P. C. Sa, domnul director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca, înconjurat de dl protopresbiter Vasile Duma, de Ioan Vodă, paroh local și de alți preoți.

Clubul național român din Reghin a fost reprezentat prin dl Iosif Popescu, directorul băncii „Murășana“, fiu al acestei comune, iar despărțământul Reghin al Asociațiunii prin Dr. Ioan Harșia, avocat în Reghin. Au fost prezenți și alți mulți intelectuali, doamne și domni, iar popor cam vreo 10.000 (zece mii) de suflete.

În 2 Iunie la orele 8 1/2 dim. convoiul preoților pleacă după Excelența Sa, Mitropolitul, care a venit să împlinescă visul poporului. Să efectueze apoi sfințirea bisericii de către Excelența Sa, Mitropolitul Ioan, ezistat de P. C. Sa, Dr. E. R. Roșca, protosinel, de Galacteon Șagău, Vasile Duma, și de aproape toată preoțimea tractuală. La sfârșit Excelența Sa ține o instructivă vorbire, în care multămește poporului pentru darul adus „Celui Prea Înalt“ prin edificarea noului Sion, îi dă învățăturile, pe cari numai un părinte adevărat poate să le dea fiilor săi. Apoi Excelența Sa merge la mormântul fostului preot Leon Popescu, care 22 de ani a condus această parohie cu zel și înțelepciune, face părăsăta pentru odihna sufletului acestui conducător, peste mormântul căruia vecinicia și-a întins vălul.

Banchetul aranjat de dl Kapusey a fost foarte succes. La friptură s'a început seria toastelor. Excelența Sa, Înaltul Prelat, Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu ridică paharul pentru Maestratea Sa. Protopresbiterul tractual Vasile Duma pentru Excelența Sa, Mitropolitul P. C. Sa, Dr. Eusebiu R. Roșca, protosinel, pentru administrație, al cărei reprezentant e Reichher Aladă, primpretor. Nicolae Gliga preot pentru suita Mitropolitului. Gregoriu Nicoară pentru dl Iosif Popescu și familia Popescu în general. Asesorul Galacteon Șagău pentru protopresbiterul tractual Vasile Duma. Dr. Harșia pentru parohienii din Deda. Ion Dama preot pentru sexual frumos. Pavel Suciă pentru inteligență, preotul Ioan Vodă pentru toți oaspeții cari au luat parte la acest act însemnat, și în sfârșit G. Ceantea pentru dl profesor Timoteiu Popoviciu și coriștii seminariali.

După banchet publicul s'a dus și a ezistat la producția tinerilor din Deda. S'au executat diferite jocuri naționale, cari au făcut plăcere publicului asistent. După jocurile naționale corul seminarial din Sibiu, sub conducerea dlui profesor T. Popoviciu, a dat în curtea școlii un concert gratuit, pentru tărâname.

Sara la 8 ore dl profesor T. Popoviciu, cu corul seminarial, ne-a distras apoi cu un concert vrednic de admirat.

Programul a fost următorul: C. Porumbescu: „Marșul cântăreților“. Schubert: „Noaptea“. T. Popoviciu: „Imn la cente-

narul seminarului Andreian“. L. Stern: „Carneval de Baourești“ fantasia română, executată de doara Elena Neagoș, fiica medicului Petru Neagoș din Deda. C. Porumbescu: baladă cu solo de violină și cu acompaniament de pian. N. Chovan: Dans roman, executat la pian. Baladă, executată de doara Mărioara Duma, fiica dlui Vasile Duma, protopresbiterul tractului Reghin. I. Vorobchieviciu: baladă. „Vino lele“ de I. Vidu. „Vivandiera“, de Dima și „Hăi în horă“, tot de Dima și apoi Doina. Mai ales Doina lui Eminescu:

Codrule Măria Ta
Lasă-mă sub poala ta“

a plăcut foarte mult.

Suveniruri foarte plăcute a lăsat acest concert în inimile oaspeților.

...Și ca la toate concertele, a urmat dansul până diminește.

În 3 Iunie la 10 ore Excelența Sa cu întreaga suita a plecat apoi spre casă, lăsând în inimile tuturor frumoasele suveniruri cari li leagă pe om de supremul său părinte sufletesc.

Cu ocaziunea acestor solemnități părintele Ioan Vodă și-a făcut sfințirea casei, și și-a botezat copilul, dându-i numele Ștefan, și astfel are un nume istoric: Ștefan Vodă. Sfințirea casei și botezul a fost săvârșit de către Excelența Sa, asistat de P. C. Sa, Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. seminarial, protosinel.

Cu acestea apoi solemnitățile s'au încheiat, rămânând noi cu suvenirurile cele mai plăcute, cari vor rămâne vecinic neșterse în inimile noastre, ale tuturor, cari am participat la frumoasele serbări.

Deda, la 5 Iunie 1912.

Gregoriu Ceantea.

Nouele sigile parohiale.

O chestie destul de importantă mi se pare a fi chestia nouelor sigile parohiale, în cari de aici înainte trebuie introdusă și numirea oficială, adică megliară a comunei, și încă în locul prim.

Fiind parohia, respective comuna bisericăscă, cu total independentă de comuna politică, natural, că și caracterul ei e altul, deci curat național bisericesc. Dându-se însă acum și comunei bisericăști aceeași numire oficială, că și comunei politice, se face o stirbire gravă acestui caracter. Adevărat, că în paranteză se va pune și numele românesc al parohiei, respective comunei, dar numirea românească, pe lângă ceaaltă, dispare, până când va peri cu totul.

Evident fiind atentatul în contra celui mai curat așezământ al nostru național, în contra oficiilor bisericăști, ni se impune o deosebită precauțiune, pentru a para lovitură, fără a fi răniți oțaiși de puțin.

Circularul consistorial din 12 Iulie 1911 nr. 8394 Bis. dispune, ca: „să se păstreze întru toate sigilele vechi: formatul, inscripția, hramul, făcându-se numai aceea unică schimbare, că numirea oficială a comunei vine indicată la locul prim“...

Eu cred, că stabilirea unui text uniform, ca inscripție pentru toate sigilele parohiale, cum e la toate oficiile comunale și administrative, la matriculanți etc.

— n'ar fi fost de prisos. Am văzut sigilele fel și fel de inscripții, ca d. e. „Oficiul parohial gr. or. rom. din N.“, „Sigilul oficiului parohial ort. rom. din N.“, „Parohia gr. răsărit. cu hramul sf. Nicolae din T.“, „Sigilul comunei bisericăști N.“ etc. etc., deci, câte parohii atâtea feluri de sigile. Din acestea reiasă, că sigilele au fost lăuate în grija conducătorilor oficiilor parohiale, cari după împrejurări și pricepere au stabilit diferitele texte de inscripție. Tot așa stă lucrul apoi și cu sigilele comitetelor parohiale.

Până acum toate au fost bune, căci erau provăzute cu numirea românească, și deci nu altera nimic, dacă un cuvânt era prea mult, sau rămânea afară din inscripție, caracterul național fiind neștirbit. De aici înainte însă să schimbăm fraza, și avem să fim cu mai mult scrupul la stabilirea inscripțiilor, ținând cont îndeosebi de cuvinte, și chiar de ordinea lor.

Mi se pare a nu fi tot una dacă zicem: „Comuna bisericăscă Kistorony“, ori „Oficiul parohial din Kistorony“. În textuarea primă întregă comuna bisericăscă are caracter unguresc, pe când în a doua e atins numai oficial parohial. Într-o altă însă oficial parohial e pendent de parohie, umbra desnaționalizării trece ușor și asupra întregii biserici. Și aici zace primejdia, care trebuie prevenită.

Imi aduc aminte încă de inscripțiile de pe frontispiciile școalelor. Câtă fărâșcă și frământare pentru stabilirea unui text, acceptabil și din partea bisericești, ca susținătoare, și a statului, în care caracterul școlii să rămână cel vechi, dar cu accent patriotic!

Și cumpăna s'a plecat mai mult în partea statului.

Adevărat, că școala își păstrează încă caracterul ei confesional, dar numai atât. Despre cel național nici urmă. Timpul național al susținătorilor de școală a perit din plin. Aceasta se vede mai clar din textul ungurec al inscripțiilor. Nu s'a acceptat: gôr. kel. felék zeti román népiskola, ci gôr. kel. román felekezeti iskola; adică, nu școală românească de confesiune gr. or., ci școală numai de confesiune gr. or. română, spre deosebire de altă confesiune gr. or., ca d. e. sârbească.

Și din cauza unui cuvânt, care așezat în altă ordine putea să schimbe înțelesul intenționat, au trebuit să fie schimbate o mulțime de table nouă, fiind chemați prezidenții comitetelor parohiale și pe la pretură, ca să se justifice.

Și așa o putem păți acum și cu sigilele parohiale, cari sunt în locul inscripțiilor, mei cu seamă, că ne spune circulerul, că organele administrative „amenință cu confiscarea sigilelor bisericesti”.

Pe biserică nu se pune inscripție, va fi gândit ministrul, hai să vărăm deci ceva în sigilul bisericii, căci acela merge mai departe decât inscripția, și e cu mult mai important decât un fleac de tablă bătută pe perete. Și iată-ne deodată cu numire ungurească în biserică.

Nu e de spărit, vor zice unii, doar noi putem scrie pe sigil cum avem voie!

Putem zice d. e.: „Oficiul parohial gr. or. rom. din Kistorov”. Adecă tot e gr. or. româneș, și numai numele comunei e ungurec, iar pentru atât lucru să nu ne doară capul.

Așa ar fi, numai cât numirea aceea oficială ungurească se dă oficiilor administrative și de stat, cari diferă cu totul de cele naționale bisericesti. Ba mai mult, numirea e a comunei politice și nu a parohiei, care se află în numita comună politică. Tot astfel și sigilul e al parohiei, care e curat românească, și stă sub jurisdicțiunea bisericii, nu e al comunei politice, care poate fi și ungurească, și stă sub administrarea statului. Dacă inducem acum în loc de numirea românească pe cea ungurească, caracterul politic trece și asupra oficiului parohial, și de aci înainte nici parohia nu va mai rămâne cu caracterul ei curat național bisericesc.

Ce putem face deci acum? Să grăjim de compunerea textelor, cari singure mai pot ajuta ceva acestei cauze destul de gîrboșe și prea puțin apreciate. Dacă vom zice d. e.: „Sigilul of. parohial gr. or. Kistorov”, sau „Parohia gr. or. Kistorov” e ca și cum se poate de greșit și păgubitor. Trebuie astfel compus textul, ca să fie evidentă independența parohiei de comuna politică. Deci economizarea a cătorva fileri pentru prescurtarea textului, sau proporțiunea sigilului, să nu ne preocupe; principalul e, că aceea ce dorim a demonstra, să fie clar și evident. Un astfel de text potrivit mi s'ar părea mie următorul: „Oficiul parohial gr. or. român din comuna Kistorov”. Sau pentru mai bună deosebire am putea zice chiar din comuna politică Kistorov, ceea ce ar dovedi, că „Kistorov” se referă numai la comuna politică, iar oficiul parohial fiind independent își are numirea sa veche din parenteză.

O uniformizare în inscripția sigilelor, cu un text adecvat caracterului bisericii noastre naționale strămoșești, se impune deci cu toată necesitatea. Fiind afacerea actuală, ba chiar urgentă, am s'ar putea să scriem aceasta, pentru ca cei chemați să mediteze asupra ei. Preotul R. Platos.

NOUTĂȚI.

Dela „Academia Română”. Vineri, săptămîna trecută, Academia Română din București a ținut ședință solemnă, sub prezidenția M. Sale Regelui Carol. Și-a rostit discursul de recepțiune domnul Dr. G. Antipa, vorbind despre „Cercetările hidrobiologice în România și importanța lor științifică și economică”. I-a răspuns domnul Dr. L. Mrazec. Eri, Merți, a fost apoliară și ședință solemnă, prezidată de M. Sa Regele Carol. Și-a rostit discursul de recepțiune dl general Crăiniceanu, vorbind despre „Istoria organizațiunii armatei române”. I-a răspuns dl St. C. Hepites.

Societatea ortodoxă a femeilor române din București și-a ținut Duminecă adunarea generală, în sala Ateneului român din București. Adunarea a fost prezidată de P. C. Sa, Arhimandritul Iuliu Scriban. Înainte de amez a fost serviciu divin la mitropolie, cu doxologie. Adunarea s'a ținut d. s. la orele 3, și a fost bine cercetată.

Serbările din Iași. Duminecă s'a făcut în Iași desvălirea monumentului lui *Alexandru Ioan I Cuza*, primul domnitor al principatelor române unite, desrobitorul țărânilor, în prezența M. Sale, Regelui Carol, a principilor Ferdinand și Carol și a unui public foarte numeros. Vom da amănunte despre frumoasele și impunătoarele serbări.

Regele Nichita la Viena. Regele Nichita al Muntenegrului a fost zilele trecute la Viena, unde a fost primit cu multă afabilitate din partea Monarhului nostru, al cărui oaspe a fost cât a stat în Viena.

Cutremur de pământ. Vineri dimineața s'a simțit în București un puternic cutremur de pământ. Foarte mulți, deșteptându-se din somn, au eșit la stradă, temându-se de vre-o nenorocire, care însă nu s'a întâmplat. Cutremurul s'a simțit și pe alte locuri în regatul român. Cu câteva zile mai înainte fusese și un alt cutremur de pământ, pe la Focșani, unde s'au pricinit mari stricăciuni.

Acces de nebunie. Principele Sigfrid, fiul cel mai mare al principelui Maximilian Emanuel din München, astăzi în etate de 36 ani, a fost atins de alienație mentală și a trebuit să fie internat într-o casă de sănătate. Izvorul boalei e de căutat în faptul, că principele Sigfrid a căzut înaintea o câțiva ani de pe cal și a avut o puternică șgăduire de creeri.

Părăsita pentru martirii militari, decedați în potopul din Lugoj, *Matei Laza* și *Torie Madincea*, s'a celebrat Duminecă în 9 Iunie n. în biserică gr.-or. din Lugoj, pontificat de P. O. D. Dr. G. Popovici, protopresbiter, cu asistență numeroasă. Reuniunea de cîntări a eșecutat doios răspunsurile fanebre. A fost de față întregă ofițeria, sub conducerea colonelilor, primarul Dr. D. Florescu și oficiile locale comitatense.

Vreau se vadă lumea. Un student universitar și doi maturisanți s'au anunțat la comandantul vaporului Cunard Ivernien, în Fiume, și au cerut să fie primiți pe vapor ca — chelneri. Au fost vizitați prin medie și universitarul a fost acceptat, maturisanții însă nu, pentru că erau prea debili. Toți trei voiau se vadă lumea, fără bani.

Din pricina unui cambiu. Un țaran de 84 de ani din o comună a comitatului Sătmăra a cerut un împrumut dela o bancă, pe cambiu. Banca însă nu i-a eșecutat cambiu. Lucrul acesta l'a supărat atât de mult, încât sosind acasă cu afacerea neisprăvită, s'a suit în podul casei și s'a spânzurat. Când au dat de veste ai sei, era deja mort.

Omor. Un muncitor dela minele din Lupeni, venind sara acasă dela lucru, a aflat pe mamă-sa iarăși beată, ca de regulă. Nu-i găsite nimica de cină. Nenorocitul s'a infuriat atât de tare, încât a luat un ciomag și a bătut pe mamă-sa până a omorât-o. A fost arestat din partea jandarmeriei.

Invitare. Comisiunea permanentă a comitatului Sibiu pentru educarea poporului își ține ședința lunară Vineri în 14 Iunie n. la 11 ore, în sala mică a casei comitatului. Am onoare a invita pe dnl membri la această ședință. *Iuliu Bărdosy*, președinte.

Alegere de învățător. La școala capitală ort. orientală română din Lugoj a fost ales învățător definitiv învățătorul din Chișetău, *Gheorghe Onaie*.

Cusăturile țărănești. Am anunțat deschiderea expoziției de artă națională română, organizată la Paris de principesa Margareta Ghica. Corespondentul parizian al ziarului viențez „N. Fr. Pr.” scrie, că cusăturile țărănești oucerese mode. Aceste simple cusături, care se vînd foarte bine, împodobesc toaletele cele mai luxoase ale doamnelor din lumea mare.

Școala de înotare din Sibiu a regim. 31 de infanterie, se deschide în 14 Iunie n. E instalată de nou și provăzută cu băi de aer, scări și nisip. La deschidere, între orele 10-12, va concerta muzica regimentului, pentru distragerea publicului. Muzica militară va concerta și în cursul sezonului, în fiecare săptămîna, ceea ce se va aduce la cunoștința publicului pe cale potrivită.

Teatru românesc în Sibiu. Reprezentația de adio a artiștilor *Olimpia și Zaharia Bărsan* dela Teatrul Național din București. Duminecă, în 16 Iunie n., în sala festivă a Muzeului Asociațiunii se va juca piesa *Dragostea adevărată*, de R. Bracco. Prețurile locurilor: I. 3 cor., locul II. 2 cor., locul III. 1 cor., loc de stat 50 bani. Bilete se sîd de vânzare la librăria arhidiecezană și sara la casa.

Concert în Păușă. Tinerimea rom. gr.-or. din Păușă va da un concert împreună cu teatrul în 16 Iunie n. în sala școlii greco-orientale. Prețul de intrare: de familie 4 cor. de persoană 1 cor. 60 fil. Începutul la 7 ore seara. Din venitul curat se vor procura cărțile necesare bisericești.

La Reuniunea meseriașilor români din Sibiu au fost primiți următorii membri ordinari: Ioan Sala, (originar din Drăgănești-Bihor, fiu de ziler), sodal fanar; Nicolae Borela, (orig. din Săliște, fiu de negustor), sodal mehanic; Lucian Lupu, (orig. din Răhău, fiu de econom), Nicolae Văcariu, (orig. din Hășeg, fiu de econom), George Munteanu, (orig. din Merghindeal, fiu de econom), sodali pantofari; Nicolae Dragomir, (orig. din Gales, fiu de econom), sodal lăcătuș; Mihail Barabăș, (orig. din Gherneșig, fiu de econom), măestru cismar; Nicolae Stoica, (orig. din Oșne, fiu de econom), măestru rotar; Nicolae Chelemenciu, (orig. din Sibiu, fiu de ziler), sodal zugrav de case, iar între membrii ajutători a binevoit a să înscrie dl Alexu Olor, funcționar la „Albina” și dl Virgil Munteanu, dentist.

Paguba comitatului Caraș-Severin după potop. Afară de paguba orașului Lugoj, care se urcă la suma de peste 800,000 cor., și abstrăgînd dela pagubele locuitorilor lugojeni, cari evaluează la suma de un milion și jum., — paguba întregului comitat s'a statorit astfel: Ceroul Begheului 35,000 cor. al Bozovicului 240,650 cor. + 62,000 cor., al Făgetului 9,050 cor., al Iamului 286,800 cor., al Caransebeșului 640,320 cor., al Lugojului 280,990 cor., al Oraviței 134,800 cor., al Reșiței 877,150 cor., al Timișului 961,450 cor., al Teregovei 25,000 cor., al Moldovei 102,200 cor. și al orașului Caransebeș 815,000 cor. Prin urmare, afară de pagubele căilor ferate, întreaga pagubă din acest comitat se urcă la suma de 8 milioane 609,121 cor. I. Sa Dr. Z. Medve, camararul ces. și reg. și comite suprem, cu dl vice-comite A. Isseleau au plecat Vineri în 7 Iunie c. la Budapesta spre a mijloci pe baza durerorilor constatate învenitul ajutor de stat. Dintre donatorii benevoli amintesc pe următorii: G. Dumitrescu, Budapesta, 3000 cor., „Albina” 200 cor., „Agricola” 200 cor., societatea „Jó sziv”, societatea c. f. sandung. 1000 cor., C. f. vicinală, 1000 cor., colecte de pe stradele Lugojului, 1561 cor. deputatul Lugojului Dr. A. Plosz (alte) 500 cor., baronul F. Harsányi 500 cor., Arcadie Pastorio 100 cor., contele Cito de Tarcosu (Budapesta) 500 cor., Dr. F. Rezsio 50 cor., Dr. Iuliu Todorescu (Budapesta) 300 cor., Dr. A. Gaita 60 cor., privatierul Daniel Nicolici 300 cor. etc. Sămbătă în 8 Iunie c. primarul orașului, dl Dr. D. Florescu și energicul protonotar Dr. Baltescu, au împărțit 7000 corocane celor săraci cu desăvîrșire. G. J.

Economie.

Expozițiile de vite ale Reuniunii rom. agricole sibiene.

Activată în 1888, Reuniunea agricolă sibiană în cei 24 ani ai activității a aranjat, în afară de cele 6 expoziții de copii, 5 de poame, 2 de oi și 1 din industria de casă (lucru de mână femeiesc), 20 expoziții de vite de prăsilă (bovine), împreunate cu împărțire de premii în bani, sau în total 34 expoziții. Deși cu mijloace modeste, dacă nu i s'ar fi restrîns cercul de activitate la un singur comitat, Reuniunea agricolă, judecînd după isprăvile făcute în comitatul Sibiu, ar fi schimbănt întregă fața economiei române.

Scopul expozițiilor de vite nu este atât de a da economilor ocaziunea de a-și prezenta vitele lor de rasă și de perfecțiune, ci mai mult de a deprinde la nobilă emulațiune, și îndemna, mai ales prin împărțirea de premii în bani, la o prăsire mai rațională și la o îngrijire mai bună a vitelor și a prepararea astfel și pe economul român, ca să poată și el participa și concura la tîrguri și expoziții mai mari, cari se țin în locuri centrale.

Expozițiile de vite s'au ținut: la 1890 în Rășinari, la 1891 în Tilișca, la 1892 în Avrîg, la 1893 în Pianul român, la 1894 în Săliște, la 1895 în Apoldul român, la 1896 în Fofeldea, la 1897 în Boița, la 1898 în Sebeșul-săseș, la 1899 în Sibiu, la 1900 în Mercuria, la 1901 în Ilimbav, la 1903

în Racovițe, la 1904 în Răhău, la 1905 în Veștem, la 1906 în Săgiori, la 1907 în Stădate, la 1908 în Șura-mare, la 1909 în Marșol și la 1911 în Sănel. Expoziții de vite nu s'au ținut singur în anii 1888-1889, 1902 și în 1910.

Premiile împărțite la aceste expoziții dau suma de cor. 4.746 și anume în 1890 s'au împărțit cor. 126, în 1891 și 1892 câte cor. 260, în 1893—1897 câte 200 cor., în 1898 cor. 500, în 1899 cor. 400, în 1900, 1901 și în 1903—1908 câte cor. 200, în 1909 și 1911 câte cor. 300.

Cum, conform programului de lucru al Reuniunii, cea mai de aproape expoziție de vite de prăsilă se va aranja în comuna Sebeșul inferior, comitetul central s'a adresat către primăria comunală de acolo cu rugămintea, ca, în conțelegere cu oficiul parohial, să convoace de urgență o conferență a bărbatilor fruntași din localitate și din comunele învecinate, în care, deliberîndu-se asupra acestei afaceri de interes general economic, să se hotărască ziua, luna și locul ținerii expoziției, să se aleagă comunele, ai căror locuitori să fie admiși cu vitele la expoziție, să numească persoanele, cari ar fi să țină în jurul și să institue de pe acum un comitet aranjator local, cum și câte o anchetă în fiecare comună admisă, care luînd a mână, afacerea, să lumineze populațiunea asupra scopurilor urmărite, să îndemne la buna îngrijire și hrănire și la ținerea în curățenie a vitelor, cu cari să ia parte la expoziție.

Cunoșcînd zelul cărturarilor noștri din partea locului și dragostea ce i o poartă țărânului român, speranța ne nutrește, că și această lucrare de interes obștesc va contribui la înmulțirea avutului nostru național.

Sibiu, 1 Iunie 1912.

Vic. Tordășianu
secretarul Reun.

Din public.†)

Mulțămită publică.

La concertul „Reuniunii de muzică și cîntări” din Cămpuri-Surdac, dat în Ilia-murășană la 2 Iunie n. 1912, au binevoit a suprasolvi următorii domni: I. Olariu 20 cor., Iul. Orbonaș, Dr. V. Gherasim, M. Opresan, I. Laslo, preoți, Andraș I., câte 5 cor., Victor Sălăgean, preot, fam. Iuga, D. Dătes, Z. Popoviciu, fam. Ribitzai, Brzăș P., câte 4 cor., Fülöp, Ioan Orbonaș, Simon R., Lălieș M., Gros C., câte 3 cor., D. Mariș, G. Babeș, Kubik I., V. Iacob, N. N., câte 2 cor., Romul Iacob, preot, Flore Maxe, Barna, Tot N., Suciu A., Lung R., câte 1 cor. 20 fil.

Afară de aceste prețioase suprasolviri am mai avut însemnate suprasolviri sub 1 cor. și poate peste 1 cor., dar din cauza imbulzelii mari nu s'au putut nota repede numele dăruitorilor. Numai așa ne explicăm un plus de zeii de coroane, adaus ulterior la listă.

Taturor marinimoșilor suprasolvitori, precum și celor ce în număr așa de frumos au onorat această producțiune, le aducem sinceră mulțămită.

Iar fraților țărani — plugari — din Ilia și satele din jur, ai lor semeni, cari compun Reuniunea noastră, le trimite prin această mulțămită pentru participarea la concert într'un număr așa de mare. Cămpuri-Surdac, la 5 Iunie 1912. Ioan Budoiu, preot și prezidentul Reuniunii. Romulus Burse, cassar.

În urma apelului publicat și în prețitul ziar „Telegraful Român” au intrat până astăzi la subsemnatul următoarele daruri benevole pentru zidirea sfintei mănăstiri dela „Izvorul Miron” și anume: Din parohia Cașova sau colectat prin preotul Antoniu Angel 51 cor., din filia Nemeșeghi 9 cor. 80 fil., din parohia Surducul-mic prin preotul Nicolae Brîndău 20 cor., Giula-germană, prin preotul Petru Biberea 13 cor. 10 fil., Micălace, prin preotul Iustin Dascal 22 cor., Musca prin preotul Teodor Pinter 16 cor. 61 fil., Budila (com. Treiseaune) prin preotul Iordan Curubeta 27 cor. 68 fil., Giula-maghiară prin preotul Alexandru Popoviciu 32 cor. 60 fil., apoi dela marinimoșii binefăcători Trifu Chiricescu, econom în Povergina 150 cor. și Dr. Mihai Gropșan, avocat în Oravița 10 cor.

Pentru acest nobil sprijin și fapte marinimoșe primească toți pe această cale cele mai călduroase mulțămiri.

Făget, în 25 Maiu 1912.

Sebastian Olariu
protop.

†) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Concurs.

Pentru întregirea postului I. de învățător la școala noastră confesională din **Dăișoara** (Longodâr), protopresbiteratul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Salar fundamental de 1000 cor. din care 600 se vor plăti din repartitie pe popor și din „Cassa Proprietarilor”, iar restul de 400 cor. precum și cuincuenalele sau cerut dela stat. Locuința corespunzătoare în edificiul școlii și doi (2) stângini de lemne pentru încălzit aduse la școală și tăiate.

Se cere ca concurenții se fie de religiuina gr.-orientală și alesul va fi îndatorat, ca împreună cu celalalt învățător să cânte la strună utrenia în Domineci și sărbători, iar la sf. liturgie se cânte răspunsurile cu copii.

Cererile de concurs instruite conform legii se vor trimite la oficiul protopresbiter al Cohalmului, iar concurenții se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Dăișoara, din ședința comitetului parohial ținută la 23 Maiu 1912.

Ioan Mihailă **Antoni Mihailă**
paroh, președinte. inv. penz., not. comit.

Văzut și aprobat.

Cohalm (Kóhalom), în 25 Maiu 1912.

Ioan Bercan
adm. ppresb.

(148) 1—3

Nr. 259/1912.

(145) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a **Lăpușul superior**, din tractul Dobrei, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Să observă că în lipsă de concurenți calificați vor fi admiși în candidație și concurenți calificați pentru parohii de cl. III a.

Petenții au a înainta cererile concursuale, provăzute în conformitate cu regulamentul subsemnatului oficiu protopresbiter al.

Dobra, la 16 Aprilie 1912.

Oficiul protopresbiter al, în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioșif Morariu
protopop.

Nr. 158/1912.

(144) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III a **Tâmpa**, situată lângă stațiunea căii ferate Piski, conform ordinului P. Ven. Cozistor arhidiecezan de dto 13 Martie a. c Nr. 2986 Bis. se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul indicat, îndată când se concurenții a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta și predica, resp. celebra.

Deva, la 20 Martie v. 1812.

Oficiul protopresbiter al rom. gr.-or. al tractului Deva.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 412/912.

(147) 3—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de paroh, devenit vacant prin abdicare, în parohia de clasa a treia (III) **Valeaiepii**, în protopresbiteratul Geoagiului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă emolumentele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a dotațiunii preoțești.

Cererile instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar reflectanții — pe lângă prealabila înștiințare a protopopului — să se prezinte în comună pentru a servi, a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, 19 Maiu v. 1912.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al tractului Geoagiu.

Ioan Popovici
protopop.

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.

Dentist

Virgil Muntean

Sibiu, Strada Măcelarilor,

în față cu Tipografia și Librăria arhidiecezană, intrarea prin strada **Quer Nr. 22.**

(126) 9—

Avis.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile ele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,

pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

(46) 19—

VECHIA MIEA

experiență este și rămâne, că pentru a alunga liniștele, precum a ajunge și a susține fraged o piele moale și un ten alb, nu există un săpun mai bun ca săpunul renumit în lume, **Steckenpferd** din Lapte de Crin, marca cal pe băț de Bergmann și Co., Tetschen a/Elbe. Bucata cu 80 fil. se află în farmacia, drogerii, parfumerii și în alie prăvălii aparținătoare brășei. Asemenea e minunată aprobată și Crema de Crin a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame; în tuburi a 70 fil. pretutindeni se află. (60) 13—40

Monografia

institului seminarial teologic-pedagogic „Andreian”

al

arhidiecezei gr.-or. rom. din Transilvania

de

Dr. Eusebiu R. Roșca,

director.

Se poate procura dela Librăria arhidiecezană din Sibiu sau dela autor cu prețul: Broșată 3 cor. 50 fil. Legată 4 cor. Porto poștal 30 fil.

NOUL piese muzicale de Tiberiu Brediceanu!

LA SEZĂTOARE

Icoană din pcor (un act cu un preludiu)

Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia.

CUPRINSUL:

Preludiu și cor.	5. Melodrama	Nr. 9. Cântec haiducesc
Nr. 1. Doina lui Sorin	6. Cântecul Ilenei	9. a) So'o de fluier
2. Mândruță cu ochii verzi	7. De masă	10. Brâu
3. Cântec din bătrâni	8. Scenă	11. Duet
4. A lui Moș Marin		12. Învărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano cor. 8—
fr. 10—

Doina și cântece românești.

(Canto și piano).

Caietul I. (ed. II).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puil cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II).

Ști tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Caietul III.

Pășărică mută-ți cuibul.
Leagăna-te frunzuliță.
Turturea din valea sacă.
Ardemite-ai codru des.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umbă doru'.

Caietul IV.

Pe sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.

Când treci, bade, pela noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Jocuri românești.

(Piano solo).

Caietul I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca 'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca 'n Banat) II.

Caietul II.

Ardeleana (ca 'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caietul III.

Brâu III.
Hăteșana.
Ardeleana (ca 'n Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca 'n Banat) V.
Brâu IV.

Caietul IV.

Hora.
Învărtita III.
Brâu V.

Pe picior IV.
Din Maramurăș.

Ardeleana V.
Danțu.
Ardeleana (ca 'n Banat) VI.

Prețul unui caiet cor. 4—
fr. 5—

Preludiu și Hora din „Serata etnografică”, pentru piano, ed. II.

Rândunica, vals, pentru piano, ed. II.

Vioarele, vals, pentru piano, ed. II.

Aurora, vals, pentru piano.

Prețul a cor. 2—
fr. 250

**Quadrille pe motive românești cor. 2—
fr. 250**
**Hora (cis moll) cor. 150
fr. 2—**

De vânzare la:

Librăria arhidiecezană, Sibiu (Nagyszeben)

YOGHURT B-600

se prepară pe bază științifică din lapte curățit și pasteurizat; el conține adevăratul „Bacillus bulgaricus”. Culturele de bacili, cari se folosesc pentru preparare, stau sub continua controlă a bacteriologului Dr. W. Winkler, profesor la școala superioară de agricultură în Viena.

Yoghurt B-600 să bea

mai bine sorbind dintr'un poc și se poate lua la dejun, oină sau cină, precum și la ori-ce mâncare. Se recomandă cu deosebire ca beutură la mâncări voluptuoase. În timpuri călduroase e un eminent mijloc răcoritor.

Pentru cură e neapărat de lipsă a bea Yoghurt cel puțin 2 luni, în fiecare zi 1—2 sticle.

„De fapt nu există nici un aliment care ca valoare nutritivă s'ar putea compara cu Yoghurtul bine pregătit”.

Dr. V. Brudny.

Yoghurtul, conținând aproape 38% albumină e un mijloc excelent de nutriție și întărire pentru oameni sănătoși și bolnavi. Costând numai 30 nieri partea sa nutritivă corespunde cu cea a unui Beefsteac mijlociu, e însă cu mult mai ușor de mistuit și împiedică putrefacțiunea în intestine, pe când beefsteacul o accelerează. În Yoghurt laptele să află într'o stare de mistuire prealabilă ceea-ce se face în stomac prin pepsină. Astfel Yoghurtul se resorbează mai ușor ca laptele obicnuit, regulează scaunul și pentru catarurile de intestine e de o valoare neprețuită.”

Yoghurtul nu numai împiedică ivirea catarurilor de intestine, ci le și vindecă repede chiar și pe cele mai îndărătnice, cum e bună oară desenteria, anemia produsă prin autotomocafie, înclinarea spre durere de cap, indispozițiuni nervoase, e un leac profilactic contra apendicitei și a deosebite or boale intestinale, cari după profesorul Friedr. de Miller aproape 90% provin din infecțiunea intestinală.

Yoghurtul are un gust foarte plăcut, puțin acru și se poate cosuma cu sau fără zahar, cu ori fără pâne, amestecat cu poame fierde ori ca adaus la alte bucate.

Dr. Ludovic Reinhardt

medic special pentru boale de stomac, intestine în Basel.

„Boale grele de stomac și intestine, îndeosebi cele produse prin discompunerea și putrefacțiunea în intestine și prin prea puțină secrețiune a sucului stomacal (constipațiuni, diaree etc.), precum esanteme, anemie, boală de rinichi sau ficat, provocate de anomalile anumite să pot vindeca prin cura cu Yoghurt”.

Profesorul Dr. W. Winkler.

„Yoghurtul împiedică putrefacțiunea stricăcioasă în intestine, care înveninează corpul și grăbește îmbătrânirea”.

Profesorul E. Metschnikoff, Paris.

În Bulgaria, unde Yoghurtul e mâncare națională, între 4 milioane de locuitori se află nu mai puțin decât 3800 persoane trecute de 100 ani, pe când în Germania cu 61 milioane de locuitori sunt abia 78 persoane trecute de 100 ani.

Cât de energic desinfectează Yoghurtul intestinele, se adevărește prin cercetarea Drului Duclau, care la 4 săptămâni după întrebuițarea Yoghurtului a constatat scăderea bacteriilor dela 26 milioane la numai 1200 într'un decigram de conținut intestinal.

Yoghurt B 600 costă în abonament lunar, o sticlă 30 fileri, inclusive transportul la locuință. Abonamentul se poate începe în fiecare zi.

Comandele se pot face prin:

Juliu Baumann,

SIBIU, strada Sării (Salzgasse Nr. 22).

Telefon Nr. 210.

apoi la: **Prăvălia societății de agricultură** (Landwirtschaftliche Verkaufshalle) Piața mare, Telefon Nr. 100 și la **Karl I. Spengler**, Piața mică Nr. 31, unde se capătă și în sticle singurate, cu 36 bani o sticlă.

(141) 2—